

Za čeno, za moja in za otroke -
'Tempo' čviti na otroke

LJUBLJANA Za gotovino: MARIBOR -
Gledališka 4 Selenburgova 4 Slovenska 18

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Darovali so: Ljubljansko učiteljsko društvo 250 Din. To društvo daruje največ za dom! Učitelstvo narodne šole v Sodražici 260 Din mesto venca na grob tovarišici Franji Cvar-Bartolovi; tovariši Kralj, Lomšek, Rejo iz Bušče vasi po 10 Din, skupaj 30 Din; tov. Ivan Tavčar iz Ljubljane v spomin smrti tov. Slavuja Dimnika 100 Din; tovariši pri sekciji JUU in Zorko Kofnik namesto evetja na grob prerano umrlemu tov. Slavuju Dimniku 240 Din. Vsem v imenu Učit. doma najlepša zahvala! Spominjajte se ob vsaki priliki naših domov!

Mladinska matica

S 7. SEJE MLADINSKE MATICE.

1. Dopolni se in odobri reklamni subskripcijski oglas, ki se priloži »Učiteljskemu tovarišu«.

2. Določila se je cena za »Miklavževo noč«. Knjiga tiskana v 4°, bo stala v prednaročilu kartonirana Din 16—, vezana pa Din 22—. Ta cena bo v veljavi samo do 30. novembra, ko se subskripcija zaključuje, kasneje bo cena knjige 22 in 30 Din.

3. Indeks za honorarje naj ima tudi tajnik.

4. Odbor je sklenil, da ukine polemiko s tov. Zupancem.

GOSPOD UREDNIK!

V »Učiteljskem tovarišu« z dne 6. oktobra 1932, št. 8, na strani 1, je v članku »Še h kritiki« napisano: »In prav tiste dni, ko je izšla tista slavna kritika, ki odreka Kmetovi sposobnost, da piše lahko za mladino, je sprejel »Vrtčeva« urednik neko njeno daljšo stvar, ki bo izhajala v letošnjem letniku. — Vprašam: kako more anonimni pisec vedeti za sprejemanje in nesprejemanje ter izhajanje spisov za »Vrtce«. Mogoče je samo dvoje, da je anonimni pisec udril v Vrtčevo uredništvo ali si je pa zadevo na celim izmislil. Prvo je nemogoče, torej... Pripominjam, da Kmetova ni Vrtčeva sotrudnica od letos. In dalje: »Lep dokaz, kako malo dajo celo pri »Vrtcu« na Vandotovo kritiko v »Slovincu«. — Ta stavek naravnost žali urednika »Vrtca«, ker mu odreka zmožnost samostojne sodbe in naravnost vtis, da »Vrtčeva« urednik mora kaj dati na Vandotovo kritiko v »Slovincu«.

Ljubljana, 10. oktobra 1932.

Vinko Lavrič,
urednik »Vrtca«.

GOSPODU J. RIBIČIČU.

V »Učiteljskem tovarišu« z dne 29. sept. 1932, št. 7, na strani 3, ste zapisali v članku »Moj odgovor« stavek: »... ter končno dejstvo, da je kritika v »Slovincu« izšla točno v dneh, ko se nabirajo naročniki neke za »Naš rod«, temveč tudi za druge mladinske liste — vse to so pregorostasne stvari, da bi jih človek ne pribil in jih ne predložil javnosti in še posebej učitelstvu v razmišljanje«. Ta stavek ustvarja in je ustvaril prepričanje, da je omenjena kritika v »Slovincu« izšla iz uredništva oziroma upravnistva »Vrtca« in »Angelčkas«. To podkiranje odločno odklanjam in ga predlagam javnosti in še posebej učitelstvu v razmišljanje.

Ljubljana, 10. oktobra 1932.

Vinko Lavrič,
urednik in upravnik »Vrtca« in »Angelčkas«.

IZ UREDNIŠTVA:

Da ne bi prešla zadeva v nepotrebno polemiko, je uredništvo naprosilo za pojasnilo, prizadeta. Objavljamo njuni izjavi:

NA ODGOVOR G. UREDNIKA »VRTCA« IZJAVLJAM:

1. Članka »Kritika« in »Še h kritiki« sem napisal, da si sem tajnik »Mladinske matice« vendar čisto po lastni iniciativi in sprejem odgovornost za oboj članka sam.

2. Nikjer nisem trdil, da je pisateljica Kmetova Vrtčeva sotrudnica od letos, pač pa nasprotno vem prav dobro, da že več let pridno sodeluje pri »Vrtcu« in »Angelčku«. Prav zato padajo Vandotovi očitki na račun Kmetove prav tako po uredniku »Vrtca« kot po uredniku publikacij M. M.

3. Glede rokopisa Kmetove v »Vrtcu«: Nisem ne udril v uredništvo, niti se nisem zadeve na lepem izmislil, kot mi očita urednik. Zadeva je vse bolj enostavna: doznal sem vse mimogrede od pisateljice same. Ko sem jo danes ponovno prosil za pojasnilo, mi je izjavila, da ni samo res, da je g. urednik Lavrič njen rokopis za »Vrtce« sprejel, ampak je celo res, da ga je tudi že vnaprej plačal.

4. Moj stavek pa — Lep dokaz, kako malo dajo celo pri »Vrtcu« na Vandotovo kritiko v »Slovincu« — ne odreka uredniku zmožnosti samostojne sodbe, pač pa mu nasprotno to možnost še priznava.

Albert Širok.

Na odgovor gospoda urednika »Vrtca« in »Angelčkas« ne morem drugega kot vztrajati na tem, da je bila objava kritike v »Slovincu« v dneh, ko se nabirajo naročniki za razne mladinske publikacije — zame ravno tako značilna, kakor bi bila značilna za urednika »Vrtca« podobna kritika, ki bi izšla v imenovanih dneh v »Učit. tovarišu«. Da bi bil gospod urednik v kakršnikoli zvezi z omenjeno kritiko, nisem ne trdil ne na to namigoval — saj je vendar kritika podpisana po avtorju, ki nosi zanj vso odgovornost.

Jsip Ribičič.

Učiteljski pevski zbor JUU.

—pev. Pevski tečaj se bo vršil 22. in 23. oktobra. Pričetek 22. okt. ob 9. uri v Glasbeni Matici. Tečaj se bo vršil tudi 23. okt. (v nedeljo) popoldne. Oddaljenejšim članom bo mogoče odpotovati šele zvečer. Zbor bo nastopil 5. novembra v Mariboru, ob priliki slovesne otvoritve mariborskega učiteljskega doma, zato je tečaj zelo važen. Polnoštevilna udeležba je nujno potrebna. Vsako odsotnost je javiti v naprej.

—pev. Sobotne pevske vaje. Opozarjamo članice in člane, da se vršijo sobotne pevske vaje vsako soboto od 20. do 22. ure. Pevske vaje vodi arhivar, tovariš Cerut v prostorih Glasbene Matice.

—pev. Vsem članom in članicam. Pevski zbor stopa v novo sezono, na pot novega dela, na pot, ki bo zahtevala od vas še večje požrtvovalnosti. Vedno bolj težki časi so tudi za kulturnega delavca in posebno za vas, ki niste samo člani pevskega zbora, ampak ste vezani na svojo službo in najširše polje izvenšolskega delovanja. V pretečeni sezoni se je pokazalo, da je marsikateri načrt zbora ostal na papirju samo radi tega, ker ste hoteli oziroma morali biti mnogostranski. Pribiti moramo dejstvo, da se vsak učitelj dovolj izvenšolsko udeležuje že s tem, da poseđa redno vaje pevskega zbora in sodeluje pri vseh njegovih prireditvah. Tovaršice in tovariši, to ni »sprehajanje v Ljubljano«, to ni zabava, to je težko delo, ki zahteva mnogo žrtve, a uspeh tega dela uživa ves učiteljski stan.

Odbor vas poziva, da v bodoči sezoni sledite vsemu delu in vsem načrtom še z večjo vnemo in ne dovolite, da bi v časih

Katere zvezke

bomo uvedli v šolskem letu 1932/33 v naše šole?

Za šolske naloge

zvezke Državne tiskarne po predpisu ministrstva prosvete, ki jih lahko vsakdo naroči v Učiteljski knjigarni v Ljubljani in podružnici Učiteljske knjigarne v Mariboru.

Za domače naloge in vaje

zvezke Učiteljske tiskarne, ki se prodajajo v korist naših Učiteljskih domov.

UČITELJSKA TISKARNA

reg. zadruga z omeje. zavezo

v Ljubljani

težke gospodarske krize nastopila tudi kulturna.

Daljši presledek med zadnjim in napovedanim pevskim tečajem smo porabili zato, da se je uredila notranja organizacija zbora.

Pred nami je koncert v Mariboru, ob slovesnem trenutku ko se otvarja I. učiteljski dom v Sloveniji. Naša dolžnost je, da stopimo ob tej priliki na koncertni oder res v najslovesnejši obliki, t. j. kar najbolj pripravljeni. Odbor vas poziva, da se vsi, ki hočete še nadalje delovati v zboru, udeležite pevske vaje 22. in 23. oktobra in koncerta v Mariboru, dne 5. novembra. Po tem koncertu ne bomo držali rok križem, ampak hočemo neumorno delati. Podrobni načrt vam bomo objavili ob priliki pevskega tečaja. — Odbor UPZ.

Ekskurzijski odsek.

—eo. Važna seja EO in prijateljski sestanek ekskurzistov. Pojutrišnje nedeljo, dne 16. t. m. se bo vršila seja EO v planinski koči na Sv. Gori pri Litiji. To nedeljo se bo vršila na Sv. Gori tudi lepa planinarska slovesnost: krst lansko leto otvorjene koče, ki bo dobila ime po predsedniku litijske podružnice SPD, šmarnskem županu g. Ferdu Tomažinu. Sv.

Gora je prav lahko dostopna tura, s postaje Save pri Litiji je oddaljena le 100 minut. Iz ljubljanske smeri se bomo poslužili vlaka ob 7.18. Iz zidanmoške strani pa sta tudi 2 jutranja dopvoza. K sestanku vabimo vse naše tovarišice in tovariše, prijatelje EO, zlasti še smučarje, kajti na dnevnem redu bo poleg ostalega tudi razgovor o prireditvi smučarskega tečaja v letošnji zimi.

—e Učiteljsko in tujski promet. Važna gospodarska panoga tujski promet, ki se posebno s pridom uveljavlja zadnje čase, ima mnogo pobornikov tudi med učitelstvom. — Kakor posnemamo iz časopisnih poročil, je bil tudi zadnji poset gornje Krške doline in Žužemberka dne 2. oktobra izvršen ob lepem sodelovanju naših tovarišev. Večina priprav je bila na ramah tov. Mervarja, žužemberškega šol. upravitelja, ki je poleg priprav napisal za dnevnike o svojem službenem okolišču zanimive zgodovinske in zemljepisne podatke. Iz dnevnih poročil pa posnemamo, da so izmed 4 voditeljev izleta nastopili pri sprejemu na glavnem trgu v Žužemberku kar 3 naši tovariši: za domačine je izrekel dobrodoščilo predsednik tujsko prometnega društva tov. Mervar; predsednik Zveze tujsko prometnih društev Dolenjske, tov. Pirnat iz Novega mesta, je očrtal važnost dobro razmahnjene tujskega prometa iz narodno gospodarskega

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne.

Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

koč si želijo, tistega bo v sebi priznala, tistemu bo tudi podelila dekret.

Deržajeva slikanica pa je predvsem za najmlajše, ki znajo najbolj le slike čitati. Zakaj bi naj motilo besedilo poleg in razmah otroka v njegovi razigrani domišljiji, ko si ga vsak sam ustvari v vseh mogočih variantah. Iz vsake slike si zna ustvariti 10 in še več nezaključenih besedil, povesti z lastnimi idejami in doživetji. In je, mora biti odraslim vseeno, kako je tisto besedilo, glavno da je otrok ob njih duševno produktiven!

Pa še to. Ko so v višjih razredih sami med seboj čitali tisto kritiko, ki jo je učenec prinesel, je eden prav zategnjeno z ironičnim priokusom dejal: pač lepa pravljica...

Sledil je smeh...

Ta, tudi taka je mladina, kaj hočemo, jo je tudi Mladinska matica pohujšala, četudi mladina v svojih srcih ne razume skoraj nobene strani »Kresnice«. Pa to kritiko je...!

Pa še eno priznanje s strani tistih, ki tudi imajo besedo. Danes me je poiskal star možak in mi pravi: Veste, tista o Lukcu je pa res dobra, naj ima še naš fant naročeno te bukvice. In mi je strosil tistih par dinarjev...

Tucquegnieux, dne 4. X. 1932.

V Francosko šolo sem ga vpisal...

Panta rei! Vse se suče in vrti. Nepreračunljiva so pota našega življenja. Rodil sem se v Avstriji, rojstna vas mi stoji v Italiji, jugoslovenski učitelj sem, a sina sem včeraj vpisal v prvi razred francoske osnovne šole.

Če to ni Babilon ali pa vsaj Babiloneček, nočem ničesar. Pa dovolj uvoda.

V Franciji je sklep šolskega leta mesec dni pozneje kakor pri nas, zato pa seveda tudi mesec dni pozneje začnejo. V časopisih sem bral, da bo vpisovanje prvega, redni pouk pa tretjega oktobra. Da bi se izognil prerivanju in nevarnosti, da mi otroka ne sprejmejo, kar se zgodi, če zmanjka prostora, sem poizkusil srečo že 30. septembra. Nisem se zmotil!

Ko grem mimo šole, zagledam skozi okno, kako upravitelj — tu ravnatelj — ravno pospravlja in urejuje učila po omari. Potrkam, vstopim in pozdravim. Prijazno mi odzdravi in vpraša: česa želim? »Maloga bi rad vpisal, pa ne vem...« »O, to bova takoj opravila.«

Ko je sedel za mizo in me začel izpraševati po podatkih, me je za hip spreletelo nekaj, kar bi mogel imenovati zmes domotožja, zavisti, hrepenenja po upraviteljski službi in kaj vem, kako še. Doslej sem vsako leto sam tako vpisoval, ravno letos, ko bi moral vpisati sina, sem pa oropan te časti...

Upravitelj, ki me pozna samo kot tolmacha jugoslovenskih delavcev pri tukajšnjem rudniku, seveda ni mogel slutiti mojih misli. Mislil je, da ga nisem razumel in me ponovno vpraša po rojstnem datumu otroka. Odmisli sem se, pa mu odgovarjal.

Ko sva končala, sem se ozrl po razredu. Skoro vse je tako, kakor pri nas: Tabla, oder, miza in stol, klopi zastarelega tipa, omar, zemljevidi, slike iz živalstva in rastlinstva itd. Edino, kar bi bilo vredno spomniti, so okna: Velika so in zlasti po svoji širini ze-

lo presegajo naša. Vzidana so po tri v levi in v desni steni, medtem ko sta sprednja in zadnja brez njih. Zdi se mi, da neenakomerna svetloba (dopolndne močnejša na prvi, popoldne na drugi strani) meče neenakomerno senco, ki utegne učence ovirati pri čitanju in pisanju. Kurjava je centralna, razsvetljava pa električna.

Težko je čakal Tonček ponedeljka. Tako je prosil, da sem ga moral že ob pol osmi pustiti v šolo, čeprav ima do nje komaj dve minuti. Ker »zastopim« samo 20 francoskih besed, sem šel z njim, da ga izročim razredniku. Francoski, poljski, italijanski in nemški otroci so veselo skakali in se igrali. Naš in dva druga Slovincčka pa so žalostno stali ob zidu, kakor bi jih prilepil. Kakšna razlika v značaju otrok po narodnosti. »Mi Slovenci smo res preboječi.« sem si mislil.

Iz šole stopi razrednik — po mojem šele začetnik — in začne postavljati otroke v vrsto. Mojega potegne iz »jugoslovenske skupine« in ga pridruži temnookemu, črnolasemu Italijančku, ki je bil skoro za glavo manjši. — Zanimiv pogled. — Pristopim in povem, da naš ne zna francoski. Vprašam dalje glede knjig in zvezkov, kdaj je pouk itd. — »Je še par takih stricov, katerim je francosčina španska vaša. Se bomo že sporazumeli; pa na prste. Za knjige in zvezke naj prinese 7 francov, pa bo vse dobival v šoli. V šolo pa naj pride vsako popoldne in popoldne. Popoldne od osme do enajste, popoldne od ene do četrte. V četrtek ni pouka.« — »Moj naklon« — pa sem šel.

Komaj sem čakal dvanajste ure, da sem zapustil pisarno. Mali študentek mi priskak-

lja nasproti. Kaže mi zvezek in na moje veliko začudenje tudi tablico. Zvezek sem mi kupil jaz, a tablico je dobil v šoli. Na njej je imel futuristično sliko; o kateri je trdil, da je »niš«. Poznam Niš: glavno mesto moravske banovine, toda to, kar je bilo na tablici, me ni prav nič spominjalo onih lepih dni, ki sem jih kot dijak-izletnik preživel v Nišu. Tudi se mi ni zdelo bogve kako verjetno, da bi v francoski šoli v prvem razredu osnovne šole »malala« Niš, zato sem pogledal v besednjak. Zvedel sem, da je »la niche« prav toliko, kakor »pasji hlevček«. Uboge pare, psički, ki bi morali bivati v takem »nišu«, kot je bil na tablici. Tega se je menda zavedel tudi gospod učitelj, zato je poleg pasje hišice narisal vsakemu učencu sam in lastnoročno — mačko... Kako so jo ponaredili drugi, ne vem! Naš jil je »pripopal« glavo pod trehuh, rep se je pa držal hišice namesto mačke. Pogledal sem še zvezek. Tudi tu je bil čuden spaček, bil je »tiffij«. Brez besednjaka sem »pogrnul«, da je to »la petite-fille«, t. j. mala deklica. Ker je razbila krožnik, je vpila: »iii«. Poleg nje je bil napisan mali »ic«. Popoldne so že risali vlak, pisali »u« in šteli do sto. Kaj bi rekli k temu naši pregledniki, ne vem. Nekaj pa vem tudi jaz: Sest ur dnevnega pouka »u« pa »u«, pa štejte do sto že takoj prvi dan, to je za mlado glavico, ki niti francosčine ne zna, več kot stokrat preveč.

Če bo mogel učitelj nadaljevati na tako »brzo roko«, potem bodo znali njegovi učenci čez mesec dni že brati, pisati in šteti do milijona; kar pa v tej krizi, ko nima nihče ničesar, da bi štel, res ni potrebno. O uspehih vam bom poročal. — Jankovič.